

ACTIVITY AND BIBLIOGRAPHY OF MILAN NEDELJKOVIĆ

V. TRAJKOVSKA and M.S. DIMITRIJEVIĆ

Astronomical Observatory, Volgina 7, 11160 Belgrade, Yugoslavia

E-mail vtrajkovska@aob.aob.bg.ac.yu

Abstract. The activity of Milan Nedeljković, the founder of Observatory and his published works are discussed. His bibliography of his works is enclosed.

1. ACTIVITY OF MILAN NEDELJKOVIĆ

One of the personalities having mostly contributes to the professional pursuit of astronomy and meteorology in Serbia in the second half of the 19th and the beginning of the 20th century is certainly Milan Nedeljković. (born Belgrade, Sept. 27, 1857, died Belgrade, Dec. 21, 1950). He was a professor of astronomy and meteorology at the Grand School, later University of Belgrade. Thanks to his enthusiasm, love of astronomy and meteorology and to his outstanding abilities, by a decree of the Ministry of Education and Church Affairs on March 26, 1887 (old style) the first Observatory in Serbia was founded. Initially it was provisory, meant for both astronomical and meteorological observations and researches. By the same decree it was ordained "the Observatory to be under direction and management of Mr. Milan Nedeljković, professor of the Grand School". Besides his performing the duties of the Observatory's director, he wrote paper dealing with astronomical and meteorological subjects. Shortly after the Observatory was founded he started publishing monthly reports on meteorological observations made at the Observatory in "Prosvetni glasnik" (Enlightenment Messenger), (the official periodical of the Royal-Serbian Ministry of Education and Church Affairs, edition and press of the Royal-Serbian State Printing Firm). His printed papers were published in the period 1888-1925. In his bibliography one notes that the bulk of his papers was published before 1910 (the maximum in 1902-1903). During the First World War the Austrian military were quartered in the Observatory. Thereafter Milan Nedeljković, still Observatory's director, directed his activity and efforts toward acquisition of astronomical instruments, which resulted in the Observatory obtaining them, on account of reparations, from Germany. At this time he published, besides reports on the Observatory and the meteorological stations, a little book "About Calendar".

Milan Nedeljković continued, even after having been sent into retirement on Jan. 30, 1924, by the Minister Of Education Miša Trifunović, with his selfless endeavourings to support the Observatory (he wrote to the Minister suggesting the Observatory to be organized as an "independent and practical institution of the Kingdom"), requesting all the decisions concerning the instruments to remain in force.

Nedeljković's bibliography is not large (it contains 34 entries) but it is important from the aspect of it being concerned with the beginnings of professional cultivation of astronomy and meteorology in Serbia.

Intense work and a great deal of time Nedeljković dedicated to the founding of the Observatory and to the organisation of a net of its meteorological stations throughout Serbia, which is evident also from his bibliography. Most of the items in this bibliography are dedicated to the directions for work at the stations and for the meteorological observations on them (2,3,5,8-18) as well as to annual reports on the activity of the Observatory (19-21,24,25,28,30,32-34). His annual reports present precious material on its history, on the pioneer observational activity in Serbia, containing his reflexions on various events, having also memoiristic elements. The entries 6,26 and 27 are equally devoted to the Observatory and its activities.

In his papers 22 and 23 "Meteorology and Agriculture" and "Observatory and Agriculture" he points to the significance for the vital branche of the Serbian economy - agriculture - of the meteorology, i.e. of the Observatory and its net of stations. In the Works 7 and 31 Nedeljković deals with the calendar and its reforming. In the works 1 and 4 are his meditations on astronomy, meteorology, science and school.

Some of his works have not been printed as he himself sais "in consequence of many unfavorable circumstances".

2. BIBLIOGRAPHY OF PUBLISHED WORKS OF MILAN NEDELJKOVIĆ

1. Reč o astronomiji i meteorologiji od Milana Nedeljkovića. (Preštampano iz "Prosv. Glasnika za 1888 g.) – U Beogradu. Štampano u Kralj.-srp. drž. štampariji. 1888. Str. 40. M. 8°.
2. Meteorološka uputstva za srpske stacije. Sastavio Milan Nedelković. – Beograd. Ministarstvo prosvete i crkvenih poslova. Štampano u Srpsko-kraljevskoj državnoj štampariji. 1888. Str. [1] + II + VI + IV + 261 + [1] + 5 pril. sa crt.i tabelom. V. 8°.
3. Uputstvo za telegrafisanje meteoroloških podataka, Milan Nedeljković.
4. Misli o školi i nauci. Govor prof. Milana Nedeljkovića, držan u dvorani Velike škole o Sv. Savi 1892 g. (Na po se štampano iz "Nastavnika". – U Beogradu. Kraljevsko-srpska državna štamparija. 1893. Str. 29. V. 8°.
5. Meteorološka uputstva za stacije III reda i niže stacije. Od Milana Nedeljkovića. – U Beogradu. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1895. Str. XII + 237 sa 7 crt. i tab. +[1]. V. 8°.
6. Opservatorija Velike škole i njene meteorološke stacije. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Štamparija Petra K. Tanaskovića. 1898. Str. 37. 8°.
7. Projet de réforme du calendrier. Présenté par Milan Nedeljkovitch. – Belgrade. Imprimerie Royale de Serbie. 1900. Str. [1] + 38. 4°.
Tableau des années bissextiles (15 – 37 str.).
8. Opservatorija. Uputstvo za posmatranje grada. Od Milana Nedeljkovića. Napose odštampano iz Privrednog glasnika. – Beograd. Službeno izdanje Ministarstva Narodne privrede. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1901. Str. 17. 8°.

9. Uputstvo za posmatranje nepogodskih pojava. Beograd. Državna štamparija Kraljevine Srbije. 1901. Str. 37.
10. Kišomerske stacije. Uputstva i propisi. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Opservatorija. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1902. Str. *XI* + 256 sa sl. i tabel. +1 pril. mesečnih tablica obične kišomerske stacije. V. 8°.
11. Kratko uputstvo za kišomerske stacije. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Opservatorija. <Izdanje kr. srp. drž. štamparije>. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1902. <1903>. Str. [1] + 26. V. 8°.
12. Opređenje časa pomoću sunčanika. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Štampano u izdanje Kraljevske državne štamparije. 1902. <1903>. Str. *VII*+1] + 130 sa tabelama. V. 8°.
Opservatorija.
13. Opređenje strana sveta. Uputstva za stacije III i IV reda. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Opservatorija. <Izdanje kr. srp. drž. štamparije>. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1902. <1903>. Str. [1] + 12 sa 5 crt. V. 8°.
14. Posmatranje poslednjih slana s proleća i prvih s jeseni. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Opservatorija. <Izdanje kr. srp. drž. štamparije>. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1902. <1903>. Str. [1] + 5 sa 1 l. V. 8°.
15. Posmatranje snežnog pokrivača zemljinog. Uputstvo i propisi. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Opservatorija. <Izdanje Kr. srp. Državne štamparije>. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1902. <1903>. Str. [1] + *II* + 61 sa 10 crt. V. 8°.
16. Posmatranje temperature vazduha. Uputstva i propisi za stacije IV reda. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Opservatorija. <Izdanje Kr. srp. drž. štamparije>. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1902. <1903>. Str. [3] + 24 sa 7 crt. V. 8°.
17. Kišomerska Uputstva. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Opservatorija. Izdanje Kr. Srp. drž. štamparije. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1903. Str. *IX* + 128 sa 11 crt. i šemama +1 pril. sa tab. V. 8°.
18. Dnevnik posmatranja i mesečna tablica stacija II i III reda. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Državna štamparija Kraljevine Srbije. 1903. Str. 48.
19. Izveštaj Opservatorije Velike škole i njenih meteoroloških stacija 1899 – 1903. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. [Izdanje Opservatorije]. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1904. Str. *XVI* + 223. V. 8°.
Jedinstven dodatak: Dj.[ordje] M. Stanojević: Pismo uredništvu (219 – 223 str.).
20. Izveštaj Opservatorije Velike škole i meteoroloških stacija 1904. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. [Opservatorija]. Štampano u Državnoj Štampariji Kraljevine Srbije. 1905. Str. [3] + 46. V. 8°.
21. Izveštaj Opservatorije Velike škole i meteoroloških stacija 1905. – 1906. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. [Izdanje Opservatorije]. Štampano u Novoj štampariji Davidović. 1907. Str. 45. + [1]. V. 8°.
22. Meteorologija i poljoprivreda. Od Milana Nedeljkovića. (Na po se odštampano iz Poljoprivrednog Glasnika). – Beograd. "Dositije Obradović". Štamparija Ace M.

Stanojevića. 1907. Str. 98 sa tabelom +[2]. V. 8°.

23. Opservatorija i poljoprivreda. I. Izveštaji Opservatorije 1905. – 1907. II. Meteorologija i poljoprivreda od prof. Milana Nedeljkovića. – Beograd. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1907–1908. Str. [3]+45+[1]+40+[1]+98+[2]. V. 8°.

U ovu jednu knjigu združene su tri posebne izdate knjige.

24. Izveštaj Opservatorije i meteoroloških stacija 1907. Od Milana Nedeljkovića. – U Beogradu. [Izdanje Opservatorije]. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1908. Str. 40 + [1]. V. 8°.

25. Izveštaj Opservatorije i meteoroloških stacija 1908. – 1909. Od Milana Nedeljkovića. – U Beogradu. [Izdanje Opservatorije]. Štampano u Državnoj štampariji Kraljevine Srbije. 1909. Str. [3] + 52. V. 8°.

26. Sprovodno pismo uz Izveštaj Opservatorije 1908. – 1909. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. Opservatorija. Nova štamparija "Davidović". 1909. Str. 14. 8°.

27. Exposé sur l'observatoire central de Belgrade par Milan Nedeljkovitch. – Belgrade. Observation. Imprimerie Royale. 1909. Str. 15. 4°.

28. Izveštaj Opservatorije i meteoroloških stacija 1910. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. [Izdanje Opservatorije]. Štamparija "Merkur". 1910. Str. 16 V. 8°.

29. Svet i Halejeva Kometa. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. (Izdanje autora). Štamparija Savića i Komp. 1910. Str. 31. V. 8°. (Podaci sa korica)

30. Izveštaj Opservatorije i meteoroloških stacija 1911. – 1912. Od Milana Nedeljkovića. – Beograd. [Izdanje Opservatorije]. Štamparija "Merkur". 1914. Str. 46 V. 8°.

31. O kalendaru. Milan Nedeljković. – Beograd. "Narodna samouprava" a.d. 1923. Str. 20. V. 8°.

Odštampano iz "Novog života".

32. Izveštaj Opservatorije za godine 1919. – 1920. – 1921. – 1922. i 1923. Od Milana Nedeljkovića. – [Beograd. Izdanje Opservatorije]. <Štampano u Beogradskoj Opservatoriji>. [1924]. Str. [59]. 4°.

Numerisani tabaci od 1 – 15.

33. <Prof. Milan Nedeljković>. Izveštaj Opservatorije za 1924. Moj izveštaj Opservatorije za 1919. – 1920. – 1921. – 1922. – 1923. dopunjujem ovim Izveštajem za 1924. – [Beograd. 1925]. Str. [24]. 8°.

Naslov iznad teksta.

34. Dodatak Izveštaja Opservatorije za 1924. od prof. Milana Nedeljkovića. – [Beograd. 1925]. Str. 21. V.8°.

Naslov iznad teksta.